

poniedziałek, 30.06.2025

Wspomnienie Świętych Pierwszych Męczenników Kościoła Rzymskiego

30 czerwca Kościół wspomina Pierwszych Męczenników Kościoła Rzymskiego. Ich odwaga w wyznawaniu wiary była naprawdę imponująca. Wielu z tych zwykłych ludzi, najczęściej skazywanych na wymyślne męki, to bezimienni bohaterowie, o których nie znajdziemy nawet wzmianek w pokrytych kurzem aktach cesarskich.

W pierwszych wspólnotach chrześcijańskich w Rzymie męczennicy za wiarę cieszyli się ogromnym autorytetem, a nad ich symbolicznymi grobami czy miejscami pamięci wznoszono martyria, grobowce i bazyliki; tak było np. w przypadku Wawrzyńca, Sebastiana, Agnieszki i innych świętych.

W naszych kościołach

Pierwsi chrześcijanie z petyzmem zabierali doczesne szczątki swoich współwyznawców składając je w katakumbach, a daty ich śmierci zapisywali w specjalnych katalogach jako dzień narodzin dla nieba. Za aprobatą papieża coraz częściej ciała męczenników przenoszono z należną im czią ze zrujnowanych podziemnych katakumb do kościołów Rzymu i innych miast. Kiedy w VII wieku papież Bonifacy IV konsekrował rzymski Panteon zamieniając na kościół Matki Bożej od Męczenników, wszystkich zmarłych męczenników wspominano 13 maja.

Relikwie pierwszych męczenników rozsyłano w darze lokalnym Kościołom „ku pokrzepieniu serc”. Do dzisiaj zachowały się niektóre ich relikwiarze. W łańcuckiej farze znajdujemy umieszczone na ołtarzach bocznych nawy północnej szafkowe relikwiarze pochodzące z 1848 r., z czasów sprawowania opieki w parafii przez ojców jezuitów. Znajdują się w nich m.in. relikwie papieża Klemensa oraz Krescencjusza (chłopca, który nie chciał oddawać w Rzymie czci obcym bogom i dla postrachu został ścięty). W późnogotyckiej przeworskiej bazylice Ducha Świętego w głównym ołtarzu umieszczono relikwie świętych Marcina i Benedykta, Sewery i Lukundy, Maurycjusza i Prymitywy, św. Pawła. Pokazną kolekcją relikwii świętych męczenników może poszczycić się bazylika kolegiacka w Brzozowie. W ołtarzu głównym znajdziemy relikwie ponad stu świętych. Ponad dwieście relikwii, w tym wielu z pierwszych wieków (m.in. męczennicy Kandydy oraz św. Marcelego) posiada ołtarz z bazyliki Ojców Dominikanów w Jarosławiu.

Prześladowania cesarskie

Pierwsze źródłowo potwierdzone prześladowania chrześcijan miały miejsce za panowania cesarza Nerona, który to oskarżyć ich miał o celowe podpalenie Rzymu. Wydaje się jednak, że rzeczywistym sprawcą podpalenia miasta był sam Neron, gdyż powodowany swoją manią wielkości chciał wybudować nowe, wspaniałe miasto zostawiając po sobie pamiątkę „ku potomności”. W tym czasie zginęli dwaj apostołowie św. Piotr i św. Paweł. Kolejne wielkie prześladowania nastąpiły za cesarza Decjusza, który to w III stuleciu nakazał, aby wszyscy mieszkańcy Rzymu udowodnili wierność bogom rzymskim. Okrucieństwo stosował wobec duchownych, ekwitów i senatorów chrześcijańskich kolejny cesarz – Walerian. I wreszcie ostatnie tzw. Wielkie Prześladowanie miało miejsce za cesarza Dioklecjana, który na początku IV wieku kazał zburzyć chrześcijańskie domy spotkań, spalić święte księgi oraz odebrać chrześcijanom przywileje. Nakazywał także pod karą śmierci złożenie ofiar bogom rzymskim, sam oddając się pod protekcję Jowisza.

Akta Męczenników

Przesłuchania pierwszych chrześcijan prowadzone przed urzędnikami protokołowano, a ich wersje składane w archiwach posłużyły następnie pisarzom chrześcijańskim do stworzenia tzw. Akt Męczenników. Ale ta „literatura ku pokrzepieniu serc” pierwszych wspólnot chrześcijan była niebezpieczna dla rzymskich urzędników i władze zaczęły dokumenty niszczyć. Pisarze chrześcijańscy próbowali odtwarzać brakujące elementy nierzadko dopisując legendarne fakty. W XVII stuleciu badacze benedyktyńscy za kompletne uznali 120 opisy męczeńskich śmierci. W XX wieku za w pełni autentyczne uznano około 30 relacji z bezpośredniego męczeństwa. Pojawiały się też listy męczenników (tzw. Depositio martyrum) pisane przez sekretarza papieża Damazego I w IV stuleciu (zawarte w tzw. Chronografie rzymskim), a w V stuleciu pojawiło się pierwsze Martyrologium zawierające dane o każdym męczenniku pod danym dniem, przypisywane św. Hieronimowi. Udoskonaloną i uzupełnioną wersję Martyrologium Rzymskiego zatwierdził Sobór Trydencki w XVI stuleciu.

Źródło:

<https://www.niedziela.pl/arttykul/119178/nd/Pierwsze->

[latorosle?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelDzienDesktop&utm_campaign=PanelDzienDesktop](https://www.niedziela.pl/arttykul/119178/nd/Pierwsze-latorosle?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelDzienDesktop&utm_campaign=PanelDzienDesktop)

<https://swiatlo-zycia.pl/2011/06/763/> (grafika)